

Notitie

betreft: Ontwikkeling Hoorn 75-79 en Ondernemingsweg 1a te Alphen aan den Rijn
Kwalitatieve beschouwing externe veiligheid
datum: 7 januari 2022
referentie: [REDACTED] O 16560-2-NO-003

1 Inleiding

Het voornemen bestaat om ter plaatse van een aantal percelen aan Hoorn 75-79 en Ondernemingsweg 1a te Alphen aan den Rijn nieuwbouw te realiseren. Voorafgaand aan deze ontwikkeling zal de bestaande bedrijfsbebouwing op deze locatie worden gesloopt. Vervolgens zullen hier woningen en bedrijfsbebouwing worden gerealiseerd.

Het vigerende bestemmingsplan 'Rijnhaven 2015', dat door gemeente Alphen aan den Rijn op 19 februari 2015 is vastgesteld, voorziet niet in deze ontwikkeling. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken zal een planologische procedure doorlopen moeten worden. Hiertoe zal aangetoond moeten worden dat de realisatie van het plan niet in strijd is met wet- en regelgeving en de beginselen van een goede ruimtelijke ordening. De beoogde ontwikkeling voorziet in (beperkt) kwetsbare objecten, te weten woningen en bedrijfsbebouwing, waardoor aandacht nodig is voor de externe veiligheid. In voorliggende notitie wordt dit aspect nader beschouwd.

2 Ligging plangebied en de beoogde ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling is gelegen ter plaatse van een aantal percelen aan Hoorn 75-79 en Ondernemingsweg 1a te Alphen aan den Rijn. In figuur 2.1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied is gelegen op het bedrijventerrein 'Rijnhaven West'. Thans is ter plaatse van het plangebied bedrijfsbebouwing met een omvang van circa 3.486 m² bvo¹ gesitueerd. Voorafgaand aan de beoogde ontwikkeling zal de bestaande bebouwing worden gesloopt.

Op deze locatie wordt voorzien in een drietal gebouwen. Deze bieden ruimte aan maximaal 330 appartementen en 15.000 m² aan bedrijfsruimte. Daarnaast zal er een parkeergarage worden gerealiseerd.

1 Op basis van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

f2.1 Ligging plangebied (bron: luchtfoto Google Earth)

3 Wettelijk kader

3.1 Algemeen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving ten gevolge van:

- het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en door buisleidingen;
- het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het luchtvaartverkeer.

Er zijn twee situaties waarbij externe veiligheid een rol speelt, namelijk bij het ontplooiën van een risicovolle activiteit (zoals hiervoor omschreven) en bij het realiseren van een (beperkt) kwetsbaar object binnen het invloedsgebied van een dergelijke "activiteit".

Met betrekking tot de risico's voor de externe veiligheid zijn in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) risiconormen opgenomen die aan de orde zijn bij de realisatie van (beperkt) kwetsbare objecten.

3.2 Relevante begrippen

Relevant voor toetsing van de externe veiligheid op een locatie nabij vervoer met gevaarlijke stoffen zijn de begrippen plaatsgebonden risico, groepsrisico, veiligheidszone, plasbrandaandachtsgebied en het invloedsgebied. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken, onbeschermd op een bepaalde plaats verblijft, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting of op een transportroute waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico is gedefinieerd als de cumulatieve kans dat een groep van ten minste N personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting of op een transportroute waarbij een gevaarlijke stof betrokken is, of als rechtstreeks gevolg van een vliegtuigongeval.

Bij het PR is het niet van belang of er daadwerkelijk personen op die bepaalde locatie aanwezig zijn. Voor het GR geldt dat hoe meer slachtoffers er bij een ongeval in één keer kunnen vallen hoe lager (strenger) de norm (de oriëntatiewaarde). Grote slachtofferaantallen geven namelijk meer kans op maatschappelijke ontwrichting.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is gedefinieerd als het gebied rondom een risicovolle activiteit waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en waar een onbeschermd persoon een kans van 1% op overlijden heeft, gegeven het risicoscenario en de weerklassering. Het invloedsgebied van een activiteit met gevaarlijke stoffen of het vervoer van gevaarlijke stoffen is normaliter de afstand tot de 1%-letaliteitsgrens.

3.3 Gemeentelijk beleid

Gemeente Alphen aan den Rijn heeft haar beleid ten aanzien van externe veiligheid vastgelegd in de 'Beleidsvisie externe veiligheid Alphen aan den Rijn', welke op 1 juni 2016 in werking is getreden. In dit beleid geeft Alphen aan den Rijn verdere invulling aan de ambitie om een duurzaam veilige gemeente te zijn, waar mensen kunnen wonen, werken en leven zonder onnodig of onwetend aan externe veiligheidsrisico's te worden blootgesteld. Daarnaast worden de uitgangspunten van het beleid vastgelegd in planologische kaders welke worden toegepast bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

De kerngedachte van het gemeentelijke beleid is om zo verstandig mogelijk om te gaan met risico's. Hieraan wordt bijvoorbeeld invulling gegeven door geen nieuwe kwetsbare objecten toe te staan in de directe nabijheid van reeds aanwezige risicobronnen en de vestiging van nieuwe risicobronnen alleen toe te staan op locaties waar dit veilig kan. In het beleid wordt dit zoveel mogelijk middels planologische kaders geborgd.

Eenzijds moeten ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk blijven, terwijl tegelijkertijd de gemeente zorg draagt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving. In het beleid staat de samenhang en balans tussen ruimtelijke ordening, beheersbaarheid en verantwoording van risico's centraal.

In het gemeentelijk beleid wordt een zestal ambities opgenomen. Deze luiden als volgt:

- Vestiging risicovolle bedrijven alleen op daartoe aangewezen locaties.
- Routing gevaarlijke stoffen actualiseren.
- Ambities per bedrijventerrein.
- Zeer kwetsbare groepen worden extra beschermd.
- Aandacht voor hulpverlening.
- Externe veiligheid borgen in gemeentelijke organisatie.

Bovenstaande ambities worden vervolgens in de planologische kaders verder uitgewerkt waarmee een aantal hiervan praktisch toepasbaar wordt gemaakt. In voorliggende situatie zijn daarbij met name, naast de algemene kaders ten aanzien van externe veiligheid voor ruimtelijke ontwikkelingen, de opgestelde ambities per bedrijventerrein relevant voor de beoordeling van de haalbaarheid van de beoogde ontwikkeling van (beperkt) kwetsbare objecten.

4 Beoordeling

4.1 Algemeen

Het voornemen omvat de realisatie van woningen, welke conform wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid als kwetsbare objecten kunnen worden gedefinieerd. Tevens wordt voorzien in bedrijvigheid. Bedrijfs- en kantoorgebouwen met een oppervlak van meer dan 1.500 m² per object/complex worden doorgaans eveneens als kwetsbaar object aangemerkt. Opgemerkt wordt dat in de huidige situatie ter plaatse van het plangebied reeds sprake is van (beperkt) kwetsbare objecten. Na de beoogde ontwikkeling is ten opzichte van de huidige situatie sprake van een verandering van de hoeveelheid aanwezige personen ter plaatse van het plangebied. Het aantal personen ter plaatse van het plangebied is relevant bij de beoordeling van het groepsrisico. Derhalve wordt nader inzichtelijk gemaakt op welke wijze de populatie ter plaatse van het plangebied wijzigt middels de beoogde ontwikkeling.

De populaties in de huidige en toekomstige situatie ter plaatse van het plangebied zijn aan de hand van kentallen bepaald. De gehanteerde kentallen zijn gebaseerd op de kentallen uit de Handleiding Populatieservice (zie tabel 4.1).

t4.1 Gehanteerde kentallen bij omrekening programma naar populatie

Functie	Kentallen aanwezigheid personen	Aanwezigheidspercentage	
		Dag	Nacht
Woningen	2,4 persoon per woning	50	100
Industriefunctie	1 per 50m ²	100	0

Huidige situatie

In de huidige situatie is ter plaatse van het plangebied sprake van bedrijfsbebouwing met een omvang van 3.486 m² bvo. Bij de beschouwing van de externe veiligheidsrisico's wordt uitgegaan van de maximaal planologische mogelijkheden. Dit is immers de situatie welke reeds mogelijk is op basis van het vigerende bestemmingsplan, zonder dat hiervoor nader onderzoek uitgevoerd hoeft te worden. Er heeft in het kader van het bestemmingsplan immers al het nodige onderzoek en besluitvorming plaatsgevonden, waarmee ook aangenomen kan worden dat voor deze maximaal planologische invulling sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

De huidige situatie komt niet overeen met de maximaal planologische mogelijkheden ter plaatse van het plangebied. Op basis van het vigerende bestemmingsplan is bedrijvigheid toegestaan ter plaatse van het plangebied. Ter plaatse van het bouwvlak geldt daarbij voor een vlak van circa 9.480 m² een maximum bouwhoogte van 15 meter en maximum bebouwingspercentage van 70%. Tevens geldt voor een vlak van circa 12.300 m² een maximum bouwhoogte van 20 meter en geen maximum bebouwingspercentage. Ervan uitgaande dat een bouwlaag circa 3 meter hoog is resulteert dit maximaal in circa 106.980 m² bvo aan bedrijfsbebouwing. Dit resulteert in een populatie van maximaal 2.140 personen gedurende de dagperiode. Overigens sluit het bestemmingsplan niet uit dat er personen gedurende de nachtperiode aanwezig zijn ter plaatse van het plangebied.

Toekomstige situatie

Voor de te realiseren bedrijfsbebouwing van maximaal 15.000 m² bvo resulteert dit in 300 personen gedurende de dagperiode en 0 gedurende de nachtperiode. In de toekomstige situatie zal sprake zijn van in totaal maximaal 330 woningen, dit resulteert in een populatie van 396 personen overdag en 792 personen gedurende de nachtperiode. In totaal zal hiermee de populatie 696 personen gedurende de dagperiode, en 792 personen gedurende de nachtperiode bedragen.

Resumerend gesteld is als gevolg van de beoogde ontwikkeling geen sprake van een groter aantal personen dat op enig moment op de dag maximaal aanwezig kan zijn (792 in plaats van 2.140 personen) ter plaatse van het plangebied. Ten opzichte van de huidige situatie neemt het aantal aanwezige personen in de dagperiode af. In de nachtperiode neemt het aantal personen echter wel toe. Hierbij wordt opgemerkt dat de kans op een ongeval het grootst is tijdens de dagperiode, aangezien activiteiten met gevaarlijke stoffen (met uitzondering van transport van gevaarlijke stoffen door aardgasbuisleidingen) doorgaans overwegend in de dagperiode plaatsvinden.

In tabel 4.2 wordt de populatie in de huidige en toekomstige situatie weergegeven. Tevens wordt het verschil in aantal personen tussen beide situaties voor de dag- en nachtperiode weergegeven.

t4.2 Populatie huidige en toekomstige situatie

Situatie	Aantal personen per periode	
	Dag	Nacht
Huidig	2.140	0
Toekomstig	696	792
Vershil	-1.444	+792

4.2 Inventarisatie risicobronnen

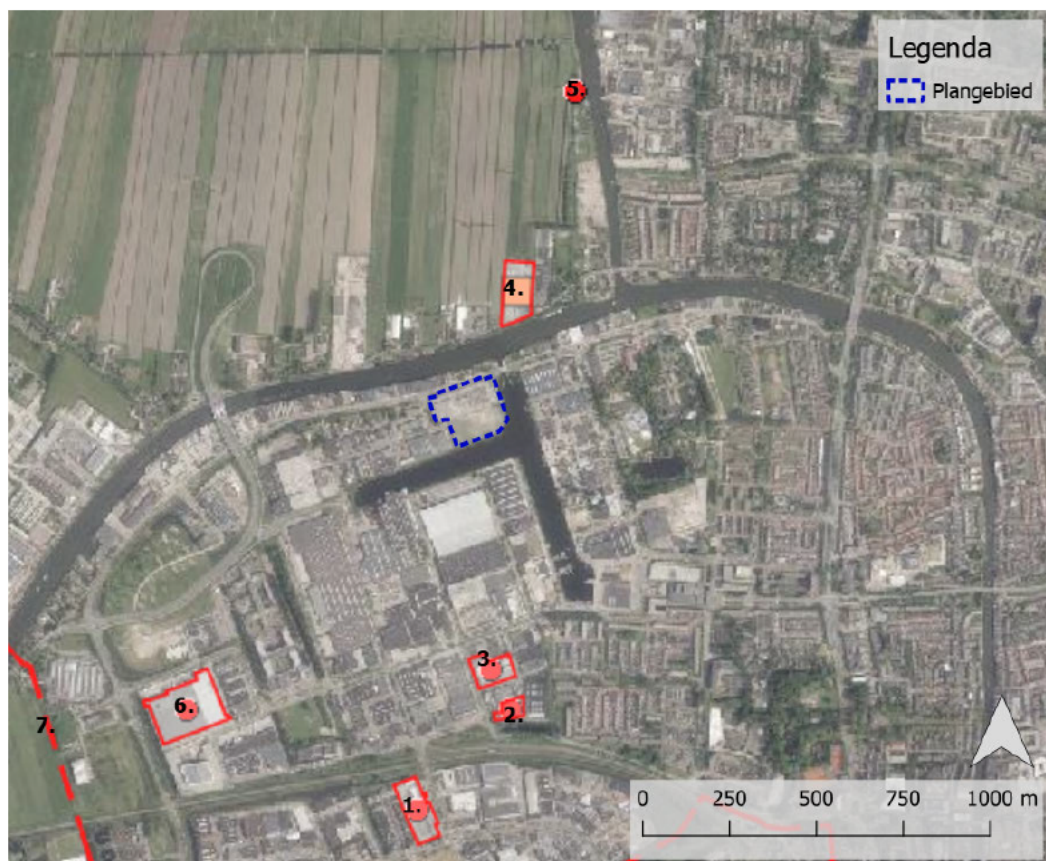
Vanwege de realisatie van kwetsbare objecten dienen risicovolle activiteiten in de nabije omgeving van het plangebied te worden geïnventariseerd. Ter bescherming van kwetsbare objecten moet een bepaalde afstand aanwezig zijn ten opzichte van risicobronnen. Voor kwetsbare objecten geldt het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar als grenswaarde en voor beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. In het kader van de externe veiligheid is in de omgeving van het plangebied een aantal risicobronnen gesitueerd. Binnen de directe omgeving bevinden zich de volgende risicobronnen (zie figuur 4.1):

1. Avery Dennison aan de H.A. Lorentzweg 2
2. Mavom aan het Handelsweg 6
3. Kluthe aan het Produktieweg 8
4. ████████ Olie B.V. aan het Gnephhoek 4
5. Propaantank aan de 's-Molenaarspad 1c
6. Hoogvliet aan het Eikenlaan 265²
7. Transport van gevaarlijke stoffen door een aardgasbuisleiding.

Uit de risicokaart volgt dat er in de nabije omgeving van het plangebied geen verdere relevante risicobronnen zijn gelegen welke om een nadere beschouwing vragen.

2 Het distributiecentrum van Hoogvliet is inmiddels niet meer gevestigd op deze locatie. In de risicokaart staat deze risicobron nog wel als zodanig aangegeven.

f4.1 Uitsnede weergave risicogebied met nummering

1. Avery Dennison

Op circa 950 meter afstand van het plangebied bevindt zich aan de H.A. Lorentzweg 2 de inrichting Avery Dennison Materials Nederland B.V. Dit betreft een inrichting welke, vanwege de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, valt onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Voor deze inrichting is het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar op maximaal 30 meter gelegen, en valt deze net tot buiten de inrichtingsgrens. De beoogde ontwikkeling is op voldoende afstand gelegen, waarmee dit geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Het invloedsgebied van Avery Dennison kent, conform de in 2012 uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse (QRA) welke als bijlage bij het ter plaatse van het plangebied vigerende bestemmingsplan is opgenomen, een omvang van 1.700 meter. Opgemerkt wordt dat dit invloedsgebied is gebaseerd op het meest ongunstige weertype. De effecten van een calamiteit beperken zich mogelijk bij een gunstiger weertype tot een enigszins kleiner gebied. Aangezien de beoogde ontwikkeling zich binnen het invloedsgebied van deze inrichting bevindt vraagt dit om extra aandacht. Het berekende groepsrisico is conform de uitgevoerde QRA echter ruimschoots onder de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico gelegen. Daarnaast is het maximaal berekende aantal dodelijke slachtoffers als gevolg van een calamiteit bij de inrichting 40 personen.

Gezien de ruime afstand tot deze inrichting, in combinatie met de beperkte wijziging in het maximaal aantal personen ter plaatse van het plangebied, is het te verwachten dat ook na de beoogde ontwikkeling geen sprake is van een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Vanwege de ligging binnen het invloedsgebied van deze inrichting vraagt dit bij de uitwerking van de beoogde ontwikkeling wel om aandacht, en dient het groepsrisico verantwoord te worden.

2. Mavom

De beoogde ontwikkeling is op een afstand van circa 760 meter afstand van de Bevi-inrichting Mavom B.V. gelegen. Bij dit bedrijf, dat aan de Handelsweg 6 is gelegen, worden onder andere gevaarlijke stoffen opgeslagen en in het productieproces gebruikt. Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar ligt op maximaal 85 meter. Deze inrichting kent daarnaast een invloedsgebied van 675 meter. Deze inrichting is op een dusdanige afstand van de beoogde ontwikkeling gelegen dat dit geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

3. Kluthe Benelux

Op circa 600 meter van de beoogde ontwikkeling bevindt zich de Bevi-inrichting Kluthe Benelux aan de Produktieweg 8. Uit de in 2014 uitgevoerde QRA, welke als bijlage is opgenomen bij het ter plaatse van het plangebied vigerende bestemmingsplan, blijkt dat het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar na het treffen van maatregelen aan een van de opslagplaatsen niet meer reikt tot buiten de inrichtingsgrenzen. Hiermee vormt het plaatsgebonden risico geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling. Het invloedsgebied van Kluthe ligt bovendien, conform opgave van de Omgevingsdienst, op 320 meter. De beoogde ontwikkeling is niet binnen het invloedsgebied gelegen. Deze inrichting vormt hiermee geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4. [REDACTED] Olie B.V.

Op een afstand van circa 155 meter van het plangebied is aan de Gnephoek 4 de Bevi-inrichting [REDACTED] Olie BV. gelegen. Ter plaatse van deze inrichting is onder andere sprake van de opslag van brandbare vloeistoffen. Er is geen sprake van een plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar welke buiten de inrichtingsgrenzen is gelegen. Daarnaast kent deze inrichting een invloedsgebied van 90 meter, hetgeen betekent dat de beoogde ontwikkeling zich niet binnen het invloedsgebied bevindt. Gezien voorgaande vormt deze inrichting geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5. Propaantank

Op een afstand van circa 850 meter is aan de 's-Molenaarspad 1c een propaantank gesitueerd. Dit betreft geen inrichting in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het kader van externe veiligheid gelden er echter wel afstanden die in acht genomen dienen te worden tot dergelijke tanks. Gezien de ruime afstand tot de beoogde ontwikkeling vormt deze tank echter geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

6. Hoogvliet

Op een afstand van circa 970 meter van het plangebied is conform de risicokaart aan de Eikenlaan 265 de Bevi-inrichting Hoogvliet B.V. gelegen. Dit betreft een distributiecentrum van de supermarktketen Hoogvliet. Uit de in 2013 uitgevoerde QRA, welke als bijlage is opgenomen bij het ter plaatse van het plangebied vigerende bestemmingsplan, blijkt dat het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar slechts in beperkte mate buiten de inrichtingsgrenzen is gelegen. Gezien de ruime afstand tot het plangebied vormt dit geen beperkingen voor de beoogde ontwikkeling. Wel kent deze inrichting een invloedsgebied van 1.670 meter. Dit betekent dat de beoogde ontwikkeling zich binnen het invloedsgebied bevindt. Dit vraagt daarom om een nadere beschouwing van de mogelijke externe veiligheidsrisico's. Uit de uitgevoerde QRA blijkt echter dat het groepsrisico zeer ruim onder de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is gelegen. Ook hiervoor geldt, gezien de ruime afstand tot deze inrichting in combinatie met de relatief beperkte wijziging van het maximaal aantal personen binnen het invloedsgebied, dat alsnog kan worden verwacht dat het groepsrisico ook na de beoogde ontwikkeling ruim onder de oriëntatiewaarde is gelegen. Vanwege de ligging binnen het invloedsgebied van deze inrichting vraagt dit bij de uitwerking van de beoogde ontwikkeling wel om aandacht, en dient het groepsrisico verantwoordt te worden.

Opgemerkt wordt dat Hoogvliet dit distributiecentrum recentelijk heeft verkocht. Hoogvliet verhuisde de distributie in de loop van 2021 definitief van Alphen aan den Rijn naar Bleiswijk. De vergunning van Hoogvliet is echter nog niet ingetrokken, waarmee alsnog rekening gehouden moet worden met de ligging van de beoogde ontwikkeling binnen het invloedsgebied van Hoogvliet.

7. Aardgasbuisleidingen

Zowel ten westen als ten zuiden van de beoogde ontwikkeling zijn aardgasbuisleidingen gesitueerd. De meest dichtstbijzijnde aardgasbuisleiding is op een afstand van circa 1,2 km gelegen. De beoogde ontwikkeling bevindt zich echter niet binnen het invloedsgebied van een aardgasbuisleiding, waarmee een nadere beschouwing niet benodigd is. Dit vormt dan ook geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Samenvatting risicobronnen

In tabel 4.3 worden de uitkomsten van de inventarisatie van de risicobronnen in het kader van de externe veiligheid opgenomen. Hierbij wordt aangegeven of aan de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan en of sprake is van een ligging binnen het invloedsgebied.

t4.3 Inventarisatie risicobronnen

Nummer	Risicobron	Ligging binnen plaatsgebonden risico	Ligging binnen
		van 10 ⁻⁶ per jaar?	invloedsgebied?
1	Inrichting Avery Dennison	Nee	Ja
2	Inrichting Mavom	Nee	Nee
3	Inrichting Kluthe	Nee	Nee
4	Inrichting [REDACTED] Olie B.V.	Nee	Nee
5	Propanaantank aan de 's-Molenaarspad 1c	Nee	Nee
6	Inrichting Hoogvliet	Nee	Ja
7	Transport van gevaarlijke stoffen door een aardgasbuisleiding	Nee	Nee

Uit bovenstaande tabel volgt dat sprake is van de ligging binnen het invloedsgebied van een tweetal Bevi-inrichtingen; Avery Dennison en Hoogvliet.

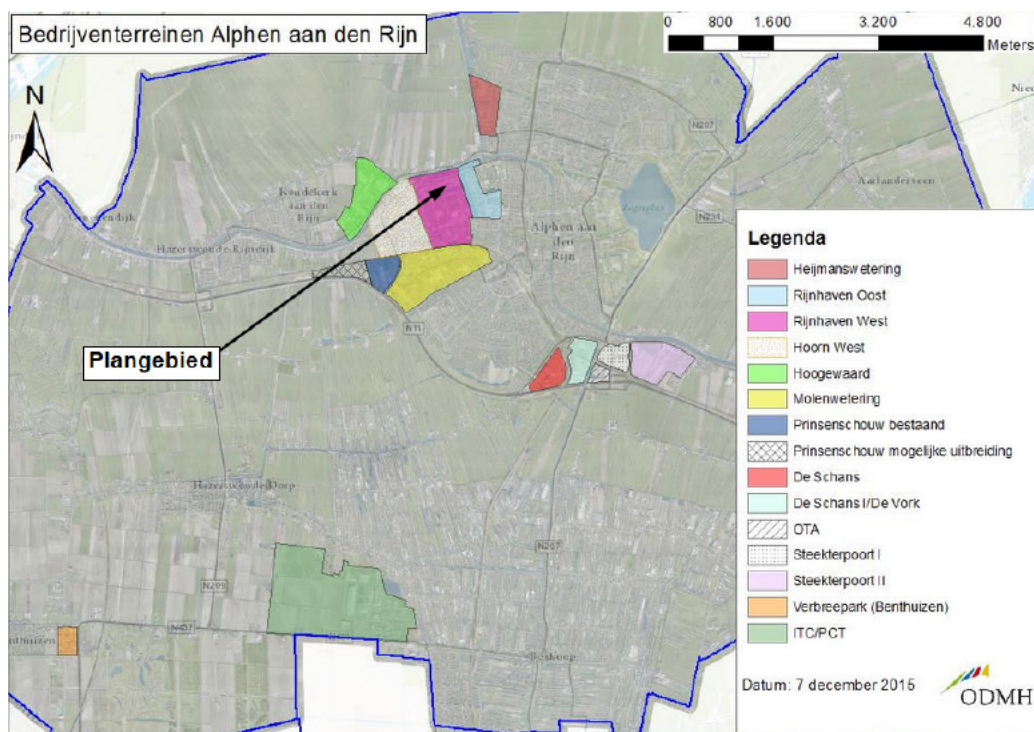
4.3 Toetsing gemeentelijk beleid

Nu de risicobronnen in de omgeving zijn geïnventariseerd kan vervolgens worden beoordeeld of aan het gemeentelijk beleid wordt voldaan. In voorliggende situatie is sprake van de ligging op het bedrijventerrein 'Rijnhaven West'. De beoogde ontwikkeling bevindt zich daarbij binnen het invloedsgebied van een tweetal inrichtingen. Er is geen sprake van de ligging op korte afstand van transportroutes of buisleidingen welke om een nadere beschouwing vragen.

In het gemeentelijk beleid zijn enkele algemene uitgangspunten voor de vergunningverlening van ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. Dit betreft bijvoorbeeld dat binnen het invloedsgebied van toxische scenario's kwetsbare functies wel mogelijk zijn gezien de tijdsduur waarin een dergelijk scenario zich ontwikkelt en de mogelijkheden die er zijn om te schuilen. Daarnaast is het uitgangspunt dat het groepsrisico beneden de oriëntatiewaarde moet liggen, en dat de verantwoording van het groepsrisico maatwerk betreft.

Naast de algemene kaders zijn er bovendien nadere planologische kaders vastgesteld voor de mogelijkheden van allerlei ontwikkelingen op de verschillende bedrijventerreinen binnen de gemeente. Zoals reeds genoemd is de beoogde ontwikkeling gelegen binnen het bedrijventerrein 'Rijnhaven West', zie figuur 4.2.

f4.2 Ligging plangebied op kaart bedrijventerreinen uit beleidsvisie externe veiligheid

Rijnhaven West wordt in de Beleidsvisie externe veiligheid aangemerkt als een gemengd bedrijventerrein. Nieuwe risicovolle bedrijven zijn hier op basis van het planologische kader niet toegestaan, en zijn middels het vigerende bestemmingsplan 'Rijnhaven (2015)' uitgesloten. De beoogde ontwikkeling voorziet niet in een risicovol bedrijf. De risicovolle bedrijven die aanwezig zijn kennen daarnaast alleen het toxische scenario. Wat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen betreft zijn hier geen nieuwe kwetsbare objecten (met uitzondering van kantoren > 1.500 m²) toegestaan. Bovendien zijn er geen functies voor niet of verminderd zelfredzame personen toegestaan. De beoogde ontwikkeling betreft onder andere de realisatie van kwetsbare objecten. Hiermee wordt in eerste instantie niet voldaan aan het van toepassing zijnde planologische kader. Dit betekent niet dat een dergelijke ontwikkeling direct onmogelijk is. Voor een dergelijk plan zal volgens de Beleidsvisie externe veiligheid maatwerk moeten worden uitgevoerd. De volgende aspecten moeten, zoals wordt aangegeven in het gemeentelijk beleidsvisie, vanuit de wetgeving worden meegenomen in de besluitvorming:

- Dichtheid van personen binnen het invloedsgebied.
- Hoogte groepsrisico.
- Maatregelen ter beperking van het groepsrisico.
- De voor- en nadelen van andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico (alternatieven).
- De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp (bestrijdbaarheid).
- De mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied om zichzelf in veiligheid te brengen (zelfredzaamheid).

Tevens moet in de verantwoording van het groepsrisico worden aangegeven waarom van het beleid wordt afgeweken. In paragraaf 4.4 wordt invulling gegeven aan de bovenstaande aspecten en wordt aangegeven waarom het aanvaardbaar is van het gemeentelijk beleid af te wijken.

4.4 Verantwoording groepsrisico

Aangezien sprake is van de ligging binnen het invloedsgebied van een tweetal Bevi-inrichtingen zal het groepsrisico conform het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verantwoord moeten worden. Daarnaast dient hierbij, zoals uit paragraaf 4.3 volgt, aangegeven te worden waarom van het gemeentelijk beleid afgeweken wordt.

Elementen die in een verantwoording van het groepsrisico aan de orde dienen te komen (zoals eveneens aangegeven in het gemeentelijk beleid inzake externe veiligheid) hebben betrekking op:

- de huidige en toekomstige dichtheid van personen binnen het invloedsgebied;
- het groepsrisico;
- de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen (zoals een andere locatiekeuze of plan) met een lager groepsrisico;
- de maatregelen ter beperking van het groepsrisico, zowel nu als in de toekomst;
- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp;
- de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de inrichting die het groepsrisico veroorzaakt of mede veroorzaakt, om zich in veiligheid te brengen indien zich in die inrichting een ramp voordoet.

Het aantal personen binnen het invloedsgebied en het groepsrisico zijn reeds aan de orde gekomen in voorliggende notitie. De mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico worden in voorliggende notitie buiten beschouwing gelaten. In theorie is het immers altijd mogelijk om een andere locatie te ontwikkelen, of juist een andere invulling aan het plan te geven. In voorliggende situatie is het echter gewenst om het plangebied te herontwikkelen, en daarbij invulling te geven aan de sterke woningbouwopgave binnen gemeente Alphen aan den Rijn. Enkele maatregelen ter beperking van de mogelijke gevolgen ingeval van een ramp worden onderstaand nader toegelicht.

In voorliggende situatie is voor de twee betreffende risicobronnen, waarvan de beoogde ontwikkeling binnen het invloedsgebied is gelegen, het maatgevende risicoscenario het voorkomen van een giftige wolk. De mogelijke maatregelen zullen zich dan ook voornamelijk op dit scenario moeten richten.

In de verdere uitwerking van het plan zal rekening gehouden worden met redelijkerwijs te treffen maatregelen. Voor personen die zich binnen bebouwing bevinden is het beste handelingsperspectief ten tijde van een calamiteit binnen blijven. Wat betreft de giftige wolk zijn daarbij relatief eenvoudige maatregelen mogelijk, zoals centraal en eenvoudig uitschakelbare en afsluitbare ventilatievoorzieningen en luchtbehandelingsinstallaties

(hetgeen met de komst van de Omgevingswet ook verplicht wordt gesteld). Hiermee kan op veilige wijze worden geschild waarbij de bebouwing afgesloten wordt om zodoende de indringing van giftige gasen tegen te gaan.

Daarnaast is het voor personen die zich buiten bevinden van belang dat er op adequate wijze gevlucht kan worden. Het zal voor deze personen goed mogelijk moeten zijn om een schuilplaats te kunnen bereiken. De schuilplaatsen en vluchtwegen moeten daarbij te allen tijde goed bereikbaar en inzetbaar zijn. Daarnaast is het plangebied ook goed bereikbaar voor hulpverleningsdiensten.

De aanwezige personen betreffen naar verwachting hoofdzakelijk volwassenen. Daarom wordt aangenomen dat er in zeer beperkte mate personen met een lichamelijke of geestelijke beperking binnen het plangebied aanwezig zullen zijn. Zodoende zal er geen sprake zijn van een hoge concentratie van "verminderd zelfredzame" personen. De personen die aanwezig zijn kunnen zelfstandig schuilen/vluchten ten tijde van een ongeval met gevaarlijke stoffen in de nabijheid van het plangebied. In het ontwerp zal rekening gehouden worden met adequate vluchtwegen voor aanwezige personen.

De toekomstige bevolking dient daarnaast goed geïnformeerd te worden over hoe te handelen bij een calamiteit. Het is van belang dat zij daarbij op de hoogte zijn van de schuil- en vluchtmogelijkheden. Tevens moet zorg worden gedragen voor werkende communicatie- en waarschuwingmiddelen, waarmee de aanwezige personen tijdig op de hoogte worden gesteld van mogelijk gevaar.

Bovenstaand wordt invulling gegeven aan aspecten welke aan de orde dienen te komen bij de verantwoording van het groepsrisico. Daar de gevolgen met name betrekking hebben op het scenario van een giftige wolk als gevolg van een brand bij één van de inrichtingen zijn er relatief eenvoudige maatregelen te treffen om de mogelijke gevolgen te beperken. In het gemeentelijk beleid is ook opgenomen dat kwetsbare functies in het invloedsgebied wel mogelijk zijn gezien de tijdsduur waarin een dergelijk scenario zich ontwikkelt en de mogelijkheden die er zijn om te schuilen. Bovendien zijn er in de directe omgeving van de beoogde ontwikkeling geen nieuwe risicovolle inrichtingen toegestaan, waarmee ook geborgd wordt dat in de toekomst sprake is van een veilig woon- en leefklimaat. Een afwijking van het gemeentelijk beleid inzake externe veiligheid wordt hiermee dan ook aanvaardbaar geacht. Hierbij zal uiteraard wel rekening gehouden moeten worden met de mogelijk te treffen maatregelen om de gevolgen van een calamiteit bij één van de Bevi-inrichtingen zoveel mogelijk te beperken. Uiteindelijk is de verantwoording van het groepsrisico, en de beoordeling van de te aanvaarden risico's, daarbij een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

4.5 Conclusie

In voorliggende notitie zijn, vanwege het voornemen om (beperkt) kwetsbare objecten te realiseren, de risicovolle activiteiten in de nabije omgeving van het plangebied geïnventariseerd. Hieruit volgt dat de beoogde ontwikkeling zich binnen het invloedsgebied van een tweetal Bevi-inrichtingen bevindt. Er is geen sprake van een ligging binnen het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar van een risicobron.

Het groepsrisico van deze twee risicobronnen is echter ruimschoots onder de oriëntatiewaarde gelegen. Daarnaast zijn deze risicobronnen niet op zeer korte afstand van het plangebied gelegen, en is als gevolg van de beoogde ontwikkeling sprake van een relatief beperkte wijziging van het maximaal aantal personen binnen het invloedsgebied van deze inrichtingen. In deze notitie is op kwalitatieve wijze onderbouwd dat ook na de beoogde ontwikkeling geen sprake zal zijn van een relevante toename van het groepsrisico. Vanwege de ligging binnen het invloedsgebied van deze inrichtingen zal het groepsrisico echter wel verantwoordt moeten worden.

Daarnaast is de beoogde ontwikkeling getoetst aan de Beleidsvisie externe veiligheid van gemeente Alphen aan den Rijn. In eerste instantie wordt niet voldaan aan de van toepassing zijnde planologische kaders uit het gemeentelijk beleid, aangezien ter plaatse van het bedrijventerrein 'Rijnhaven West' geen nieuwe kwetsbare objecten worden toegestaan. Het beleid biedt echter ruimte om hiervan af te wijken. Voor een dergelijke ontwikkeling zal maatwerk moeten worden uitgevoerd, en zal gemotiveerd moeten worden waarom van het beleid kan worden afgeweken. De voorliggende notitie geeft hier invulling aan, waarbij de aspecten die (wettelijk gezien en op basis van het gemeentelijk beleid) aan de orde dienen te komen bij de verantwoording van het groepsrisico zijn beschouwd.

Zoetermeer,

Deze notitie bevat 14 pagina's.

